

LIETUVOS RESPUBLIKOS UPIŲ, EŽERŲ IR TVENKINIŲ KADASTRO SAUGAUS ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS TVARKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės (toliau – Tvarkymo taisyklės) nustato tvarką, užtikrinančią saugų Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro (toliau – Kadastras) informacinių sistemų techninės ir programinės įrangos funkcionavimą, duomenų tvarkymą ir reikalavimus valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tiesioginių pareigų vykdymui naudojantiems Kadastro sistemas.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Kadastro duomenų saugos nuostatuose, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, Saugos dokumentų turinio gairių apraše ir kituose teisės aktuose.

3. Kadastrė tvarkoma elektroninė informacija yra apibrėžta Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro nuostatų, patvirtintų 2000 m. rugsėjo 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1114 „Dėl Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, 16, 17 ir 18 punktuose.

4. Kadastrė tvarkoma elektroninė informacija yra skirstoma į šias grupes:

- 4.1. Kadastro administratoriaus tvarkoma elektroninė informacija;
- 4.2. Kadastro naudotojų tvarkoma elektroninė informacija;

II. TECHNINIŲ IR KITŲ SAUGOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

5. Kadastrė taikomos šios sisteminės ir taikomosios programinės įrangos saugos priemonės:

5.1. tarnybinėse stotyse ir Kadastro naudotojų kompiuteriuose naudojama tik legali darbo funkcijoms atlikti reikalinga sisteminė ir taikomoji programinė įranga;

5.2. tarnybinių stočių ir Kadastro naudotojų kompiuterių sisteminės ir taikomosios programinės įrangos keitimas ir atnaujinimas vykdomas ne rečiau kaip kartą per savaitę Kadastro administratoriaus, laikantis visu programinės ir techninės įrangos gamintojo rekomendacijų;

5.3. Kadastro techninės įrangos priežiūrą ir gedimų šalinimą atlieka tik kvalifikuoti specialistai;

5.4. Kadastro programinė įranga apsaugota nuo pagrindinių per tinklą vykdomų atakų;

5.5. Kadastro taikomoji programinė įranga turi įvestos elektroninės informacijos tikslumo, užbaigtumo ir patikimumo tikrinimo priemones;

5.6. Kadastro taikomoji programinė įranga testuojama naudojant atskirą testavimui skirtą aplinką nenaudojant asmens duomenų. Tais atvejais, kai asmens duomenys yra būtini testavimams, asmens duomenys naudojami vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms duomenų saugumo priemonėms, patvirtintų Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1T-71(1.12) 10.10 punkto reikalavimais;

5.7. teisę dirbti su Kadastru, atliekant Kadastro administravimo funkcijas, turi Kadastro administratorius;

5.8. slaptažodžius, suteikiančius teisę dirbti su Kadastro tarnybinėmis stotimis ir jų administravimo programine įranga, žino tik Kadastro administratorius;

5.9. taikomos programinės priemonės Kadastro naudotojų tapatybei, jų veiksmams su Kadastru nustatyti;

5.10. naudotojui neatliekant jokių veiksmų informacinėje sistemoje, informacinės sistemos taikomoji programinė įranga po 15 min. užsirakina, kad toliau naudotis informacine sistema galima tik pakartotinai patvirtinus savo tapatybę

5.11. Kadastro prieinamumas per metus užtikrinamas ne mažiau kaip 90 proc. laiko darbo metu darbo dienomis;

5.12. Kadastro neveikimo laikotarpis negali būti ilgesnis nei 16 val.

6. Kadastro elektroninės informacijos perdavimo tinklais saugumo užtikrinimo priemonės:

6.1. Kadastro naudotojų darbo vietos prijungiamos prie atskiros elektros energijos tiekimo tinklo atšakos;

6.2. taikomos duomenų perdavimo tinklais apsaugos užtikrinimo priemonės:

6.2.1. Kadastro naudotojų kompiuterių apsaugai taikomos vietinės programinės ugniasienės. Įdiegiant vietines ugniasienes, laikomasi principo „draudžiama viskas, išskyrus“, t. y. Kadastro naudotojui leidžiamas tik būtinas darbui duomenų perdavimo tinklo srautas. Vietinių ugniasienių sąranka valdoma centralizuotai;

6.2.2 Kadastro elektroninės informacijos perdavimo tinklas atskirtas nuo viešųjų ryšių tinklų naudojant ugniasienę, ugniasienės įvykių žurnalai reguliariai analizuojami, o ugniasienės saugumo taisyklės periodiškai peržiūrimos ir atnaujinamos;

6.2.3. nuotolinis prisijungimas prie Kadastro vykdomas protokolu, skirtu duomenų šifravimui;

6.2.4. Kadastro tinklo perimetro apsaugai naudojami filtrai, apsaugantys elektroniniame pašte ir viešame ryšių tinkle naršančių Kadastro naudotojų kompiuterinę įrangą nuo kenksmingo kodo;

6.2.5. viešaisiais ryšių tinklais perduodamos Kadastro elektroninės informacijos konfidencialumas yra užtikrinamas naudojant šifravimą.

7. Patalpoms, kuriose veikia Kadastro tarnybinės stotys, taip pat patalpoms, kuriose saugomos atsarginės kopijos, taikomos patalpų ir aplinkos saugumo užtikrinimo priemonės:

7.1. patekimas į patalpą yra registruojamas žurnale, kuriame nurodomas asmens vardas, pavardė, asmens dokumento tipas ir numeris, darbovietė, patekimo tikslas ir pagrindas, sutarties, kurios pagrindu atliekami darbai, data ir numeris, patekimo laikas, išėjimo laikas;

7.2. naudojama įėjimo į patalpas įėjimo kontrolė, apimanti įeigos kontrolės priemones;

7.3. leidimą patekti į patalpas duoda Aplinkos ministerijos Informacinių technologijų skyriaus vedėjas;

7.4. pašalinių asmenų patekimas į patalpas leidžiamas tik dalyvaujant Aplinkos ministerijos Informacinių technologijų skyriaus darbuotojui;

7.5. patalpose įrengta kondicionavimo sistema, palaikoma + 22 (± 5) °C temperatūra ir 50 (± 10) procentų santykinis oro drėgnumas;

7.6. patalpose įdiegtos judesio ir gaisro signalizacijos, patalpos atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus, jose yra gaisro gesinimo priemonės;

7.7. Kadastro techninė įranga turi rezervinį maitinimo šaltinį su įtampos filtrais, kurie užtikrina nepertraukiamą Kadastro pagrindinės kompiuterinės įrangos veikimą.

8. Kadastro tarnybinių stočių įvykių žurnaluose turi būti registruojami ir ne mažiau kaip 1 vienerius) metus saugomi duomenys, nurodant įvykio laiką ir naudotojo identifikatorių, apie:

8.1. sistemos įjungimą bei išjungimą;

8.2. sėkmingus ir nesėkmingus bandymus registruotis sistemoje;

8.3. bandymus prieiti prie Kadastro informacinių išteklių;

8.4. kitus svarbius su Kadastre saugomos ir apdorojamos elektroninės informacijos sauga susijusius įvykius.

9. Kitos priemonės, naudojamos Kadastro elektroninės informacijos saugai užtikrinti (pavyzdžiui, informacinės sistemos darbo apskaitos priemonės ir panašiai):

9.1. Kadastro naudotojų kompiuterizuotose darbo vietose leidžiama naudoti tik su tarnybine veikla susijusią programinę įrangą. Kompiuterių vartotojų paskyros suteikia apribotas teises, kurios neleidžia įdiegti papildomos programinės įrangos;

9.2. Kadastro naudotojas be objektyvių priežasčių (kompiuteriu dirba keli asmenys ir pan.) negali leisti kitiems asmenims naudotis jiems darbo vietoje priskirta kompiuterine įranga;

9.3. Kadastro naudotojams draudžiama išsinešti Agentūrai priklausančią kompiuterių įrangą (stacionarius ir nešiojamuosius kompiuterius, spausdintuvus ir kt.), prieš tai nesuderinus su tiesioginiu vadovu.

10. Kadastro informacinių technologijų saugos atitikties vertinimas atliekamas ne rečiau kaip kartą per dvejus metus.

III. SAUGUS ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS TVARKYMAS

11. Įvesti, keisti ir atnaujinti Kadastro duomenis gali tik autorizuoti Kadastro naudotojai.

12. Kadastro administravimo funkcijos atliekamos naudojant atskirą tam skirtą administratoriaus identifikatorių.

13. Kadastras registruoja visus duomenų tvarkymo veiksmus, juos atlikusius Kadastro naudotojus ir duomenų tvarkymo veiksmų atlikimo laiką.

14. Duomenys apie Kadastro naudotojo duomenų tvarkymo veiksmus Kadastre saugomi 1 metus.

15. Kopijuoti duomenis leidžiama tik Kadastro veiklos tęstinumui užtikrinti.

16. Duomenys perkeliama ir teikiama kitoms informacinėms sistemoms ir registrams, duomenys iš jų gaunami vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu bei duomenų teikimo sutartimis.

17. Kopijuoti, keisti, naikinti ar perduoti duomenis asmeniniais tikslais ar kitoms su tiesioginėmis pareigomis nesuderinamoms funkcijoms atlikti griežtai draudžiama.

18. Už atsarginių duomenų kopijų darymą, saugojimą ir duomenų atkūrimą iš atsarginių duomenų kopijų atsakingas Aplinkos ministerijos Informacinių technologijų skyrius:

18.1. kiekvieną naktį daro duomenų, esančių tarnybinėse stotyse, kopijas. Tai žymima žurnale;

18.2. atsižvelgiant į duomenų kiekį, jų atkūrimo laiką, duomenų laikmenų (kietieji diskai, magnetinės juostos ir pan.) talpą ir kiekį, duomenys gali būti archyvuojami visiškai (visiško archyvavimo tipas) arba iš dalies (inkrementinio ar diferencinio archyvavimo tipas);

18.3. periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per metus, atliekami duomenų atkūrimo iš atsarginių duomenų kopijų bandymai, siekiant įsitikinti, kad avarijos atveju atsarginių duomenų kopijomis galima pasikliauti;

18.4. rezervinės duomenų ir informacinės sistemos programinės įrangos laikmenos saugomos nedegiamame seife atskiroje, pakankamai nutolusioje patalpoje, kad, visiškai ar iš dalies praradus duomenis pagrindinėse patalpose dėl neigiamo aplinkos poveikio (gaisro, patalpų užliejimo, netinkamos aplinkos temperatūros techninei įrangai funkcionuoti ir pan.), jos nenukentėtų.

18.5. elektroninė informacija kopijose šifruojama.

19. Kadastro programinės ir techninės įrangos keitimo ir atnaujinimo tvarka:

19.1. esminiai keitimai identifikuojami ir registruojami;

19.2. keitimai planuojami ir testuojami tam skirtoje testavimo aplinkoje;

19.3. įvertinama su keitimų poveikiu susijusi rizika, įskaitant poveikį saugumui;

19.4. su informacija apie keitimus supažindinamos visos su Kadastro veikla susijusios šalys (Kadastro naudotojai, Kadastro administratorius, saugos įgaliotinis ir kt.).

20. Kadastro informacinės sistemos pokyčių (toliau – pokyčiai) valdymo tvarka, apimanti šiuos procesus:

20.1. pokyčių identifikavimas;

20.2. pokyčių suskirstymas į kategorijas, atsižvelgiant į pokyčių svarbą, aktualumą, poreikį ir panašiai;

20.3. pokyčių įtakos vertinimas;

20.4. pokyčių prioritetų nustatymas;

20.5. pokyčių atlikimas.

21. Kadastro elektroninės informacijos neteisėto kopijavimo, keitimo, naikinimo ar perdavimo nustatymo tvarka:

21.1. siekiant užtikrinti Kadastro duomenų vientisumą, Kadastro naudotojų tapatybei nustatyti ir prieigai kontroliuoti naudojama prisijungimo vardų, slaptažodžių ir teisių sistema;

21.2. Kadastro naudotojas, įtaręs, kad su Kadastro duomenimis buvo atlikti neteisėti veiksmai, privalo pranešti apie tai Kadastro administratoriui. Kadastro administratorius, atsiradus įtarimams dėl neteisėtų veiksmų su Kadastro duomenimis, pasinaudojęs Kadastro veiksmų žurnalo įrašais, nustato neteisėto poveikio šaltinį, laiką ir veiksmus, atliktus su Kadastro programine įranga ir (ar) duomenimis;

21.3. Kadastro administratorius, įtaręs, kad su Kadastro duomenimis vykdomi neteisėti veiksmai, privalo apie tai pranešti saugos įgaliotiniui;

21.4. saugos įgaliotinis, gavęs pranešimą apie vykdomus neteisėtus veiksmus su Kadastru arba su Kadastre tvarkomais duomenimis, inicijuoja elektroninės informacijos saugos incidento valdymo procedūras;

21.5. apie pastebėtus saugos incidentus – Taisyklių reikalavimų pažeidimus, Kadastro darbo sutrikimus, neįprastą Kadastro veikimą – Kadastro naudotojas privalo informuoti saugos įgaliotinį.

IV. REIKALAVIMAI, KELIAMI INFORMACINĖMS SISTEMOMS FUNKCIONUOTI REIKALINGOMS PASLAUGOMS IR JŲ TEIKĖJAMS

22. Sutartyje su trečiosiomis šalimis, susijusiomis su Kadastro duomenų prieiga, perdavimu ar valdymu, turi būti numatyti ir taikytini visi Kadastro saugos politiką įgyvendinančiuose dokumentuose numatyti Kadastro elektroninės informacijos saugumui keliami reikalavimai.

23. Paslaugų teikėjams suteikiama tiktaia tokia prieiga prie Kadastro, kuri būtina sutartyse numatytiems įsipareigojimams vykdyti.

24. Trečiųjų šalių loginė prieiga prie Kadastro informacijos ir fizinis patekimas į patalpas įgyvendinami organizacinėmis ir techninėmis priemonėmis:

24.1. paslaugų teikėjų patekimas į patalpas galimas tik lydint atsakingam darbuotojui;

24.2. visi paslaugų teikėjų veiksmai su Kadastro duomenimis yra fiksuojami;

24.3. pasibaigus sutartyje nurodytam laikotarpiui, Kadastro administratorius panaikina paslaugų teikėjo prieigos prie Kadastro duomenų teisę.

25. Prieš suteikiant trečiosioms šalims prieigą prie Kadastro informacijos arba patalpų, kuriose laikoma sistemos įranga (tarnybinės stotys, tinklo įranga ir pan.), saugos įgaliotinis turi įvertinti riziką ir prireikus pasiūlyti taikytinas apsaugos priemones.

26. Jei rangovas darbams atlikti arba paslaugoms teikti samdo subrangovus, Agentūros ir rangovo sutartyje apibrėžti saugumo reikalavimai turi būti taikomi ir subrangovui ir turi būti įtraukti į rangovo ir subrangovo sutartį.

27. Patalpose, kuriose laikoma Kadastro kompiuterių ir telekomunikacinė įranga, draudžiama palikti trečiųjų šalių atstovus vienus: juos turi prižiūrėti administratorius.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Administratorius, saugos įgaliotinis, naudotojai, pažeidę šias taisykles, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.
